

KATOLÍCKE SPISY — ČÍSLO 26.

Poistný ventil

O spovedi.

Napísali: *Müller S. J.—Gramantik S. J.*

Druhé vydanie.

.

Vydáva Posol Božského Srdca Ježišovho
v Trnave 1944

S povolením rehoľnej a cirkevnej vrchnosti.
Cirkevná vrchnosť v Trnave povolenie udelila dňa
10. februára 1944 pod číslom 942/1944.

Mermillod, biskup, neskôr kardinál (1824—1892), vypráva zo svojho života nasledujúcu udalosť:

Keď som bol ešte farárom v Ženeve, pri návštevách vstúpil som náhodou do miestnosti, kde miestna divadelná spoločnosť práve sedela pri spoločnom obede. Chcel som sa vzdialiť, no nepustili ma, ale posadili medzi seba za vrch stola. V rozhovore prešli sme akosi aj na spoveď. To dalo príležitosť mnohým duchaplným a žartovým poznámkam. Tu mi napadla šťastlivá myšlienka.

— Pozrite len, — oslovil som spoločnosť, ukazujúc oknom na blízke romantické ženevské jazero; — ako tam ten malý parník zápasí so zúriacimi vlnami? Čo by sa stalo, keby sa kotol na parníku roztrhol pre privysoký tlak pary? Koľké poklady, nádeje a blahá by pochovaly vlny pred našimi očami. Lenže sotva príde k tomu, lebo to nepripustí poistný ventil na kotli. Ten sa pri nadmieru vysokom tlaku otvorí a vypustí nadbytnú paru. Hľa, aj duša má takýto poistný ventil, a to je spoveď.

Keď hriechom zavinený strach a hryzenie svedomia už-už idú utrápené ľudské srdce roztrhnúť, otvorí sa ventil spovede a zachráni srdce a dušu človeka. S tým som sa odporúčal a vzdialil.

Nezadlho po tomto vyhľadala ma istá mladá herečka zo spomenutej spoločnosti. Už zamýšľala — ako sa mi zdôverila — tragédiu (smutnohru) svojho života dokončiť seba vraždou v ženevskom jazere. Dôkladnou ľútostivou spoveďou otvorila ventil svojho srdca a opäť nadobudla duševnú rovnováhu.

Pán Boh je svedkom, ale aj mnohí kňazi vedeli by hovoriť o tom, keby im len spovedné tajomstvo na veky nezatvorilo ústa, koľko úbohých, trpiacich, zúfajúcich ľudí, koľko hriešnikov zachránila sv. spoveď nielen od duševného stroskotania, ale aj od telesného zahynutia!

Kým ne jeden nevďačný katolík opovrživlo hovorí o spovedi, zatiaľ mnohí inoverci uznávajú jej blahodarný vplyv a božskú silu.

T i s s o t, protestantský lekár v Lausane, odporúčal sv. spoveď istej na nervozitu trpiacej pacientke, keď jej liečenie pre jej rozhárané, nespokojné svedomie dokázalo sa márnym. A v skutku, len čo sa nemocná po dlhom nahováraní vyspove-

dala, jej stav sa hneď zlepšil, ba celkom ozdravela. Od tých čias tento protestantský lekár nevedel dosť vynachváliť katolícku sv. spoveď.

Aj **L e i b n i t z**, jeden z najslávnejších učencov svojej doby, protestant, verejne prízvukoval, že katolícka sv. spoveď, ktorú jeho spoluveriaci zavrhli, je najvznešenejším a najblahonosnejším pokladom ľudstva.

Avšak koľko námietok sa ozýva vo svete oproti sv. spovedi! Pozrime im len otvorene a smele do očí!

Čo povieme na to, že vraj

Sv. spoveď vymysleli kňazi, aby mohli týrať ľudské svedomie?

Odpoveď na toto dáva sv. evanjelium, podľa ktorého sv. spoveď ustanovil sám Kristus Pán. — Sv. Ján vo svojom evanjeliume rozpráva, že Božský Spasiteľ po svojom zmŕtvychvstaní, keď sa zjavil svojim učeníkom a ich ustrnutých a pochybujúcich o pravdivosti svojho zmŕtvychvstania zjavne presvedčil, takto ich oslovil: *»Pokoľ vám! Ako mňa poslal Otec, tak i ja posielam vás.«* Potom vdýchol na nich a povedal im: *»Prijmite Ducha Svätého, ktorým odpustíte hriechy, odpúšťajú*

sa im, a ktorým zadržite, zadržané sú.»
(Ján 20, 21—23.) Či nie sú tieto slová nad
slnce jasnejšie?

Áno, povieš, ale sme tu ešte na sto míľ
od spovede? A to prečo? Preto, povieš,
lebo z týchto slov Kristových nedá sa ešte
uzatvárať, žeby Kristus Pán bol dal moc
hriechy odpúšťať aj dnes žijúcim kňazom.
— Ale vtedy prečo ju dal apoštolom? Azda
len kvôli tým niekoľko tisíc kresťanom,
čo žili za časov apoštolov? Či on aj ostat-
né vzácne dary svojho horkého umučenia
ustanovil len pre tých niekoľko tisíc šťast-
ných, ktorí žili za doby apoštolov? Tak
skoro škoda bolo Kristovi Pánovi vôbec na
svet prísť, lebo vtedy prevážna väčšina
ľudstva i tak by bola v hriechoch zahynu-
la. Avšak nie to bol úmysel Božského Spa-
siteľa. On chcel, ako sám hovorí: *»aby
všetci ľudia boli spasení a prišli k pozna-
niu pravdy«*. Chcel celý svet od večného
zatratenia vykúpiť a na veky šťastlivým
urobiť. Preto aj nariadil, aby apštolovia
boli až do konca sveta nositeľmi a rozdá-
vačmi odpúšťania hriechov a iných pokla-
dov milosti na zemi. *»Hľa, ja som s vami
po všetky dni až do skončenia sveta.«*
(Mat. 28, 20.) Preto ustanovil sviatosť po-
svätenia kňazstva, v ktorej biskupi vlo-
žením rúk vysviacajú biskupov a kňazov,

ako to robili podľa sv. Písma už aj apoštovia, dávajúc im moc slúžiť sv. omšu, odpúšťať hriechy a vysluhovať ostatné sviatosti. (Skut. ap. 13, 3; I. Tim. 4, 14; II. Tim. 1, 6; I. Tim. 5, 22.)

Dobre, odpovieš, ale v tých slovách Kristových »*ktorým odpustíte . . .*« nie je ani litery o spovedi.

Akože by nebolo? Či nedáva im sudcovskú moc, keď ich splnomocňuje, aby odpúšťali alebo zadržovali; inými slovami, aby oslobodzovali alebo odsudzovali? — Avšak, ktorýže rozumný a svedomitý sudca uplatňoval by svoju moc bez výsluchu vinníka? Keď teda Kristus Pán od rozhrešenia kňazovho učinil závislým, či kresťan, čo upadol do ťažkého hriechu, má dostať odpustenie a či nie, či bude spasený alebo nie, vtedy nevyhnutnou povinnosťou každého kresťana, čo upadol do ťažkého hriechu, je predstúpiť pred sudcu Kristom ustanoveného, t. j. pred kňaza a jemu sa úprimne a ľútostive vyznať zo všetkých svojich hriechov, aby kňaz mohol spravodlivo posúdiť, či je kajúcnik hodný rozhrešenia a či nie. Teda musíš pripustiť, že spoveď práve tak nie kňazi vymysleli, ako že ani nie oni písali sv. evanjelium.

Ale aby som ťa o tom ešte lepšie presvedčil, tvrdím, že spoveď ani *nemohli vymyslieť* kňazi, čo by aj boli chceli. Keby si sa len pokúsil dnes vyhlásiť v nejakom protestantskom shromaždení, že odteraz každý veriaci protestant, ak mu je milá spása duše, bude musieť všetky svoje hriechy úprimne a dopodrobna vyznať svojmu pastorovi — aká ohromná búrka by sa strhla! Bezpochyby mnohí veriaci by sa sprotivili, ba veru by aj odohnali takého superintendenta spolu s duchovnými, ktorí by sa opovážili také nebezpečné novoty uvádzať. O tejto udalosti isteže písaly by aj noviny, ba spomenul by ju aj dejepis. No vidíš! A ani v katolíckej Cirkvi nebolo by možné zaviesť sv. spoveď bez veľkého pohoršenia a protirečenia. A tak ako *dnes* by nebolo možné, nebolo by bývalo možné ani pred storočiami, ba ani na samom počiatku Cirkvi bez odporu udomáčniť takú ťažkú povinnosť.

Ale dejepis nikde nič nespomína o takomto protirečení, ba skorej zisťuje, že v Cirkvi vždy uplatňovali rozhrešujúcu moc, nasledovne, že sa veriaci spovedávali. Prečo? Lebo všetci veriaci zo sv. evanjelia vyrozumeli, že sv. spoveď nie kňazi vymysleli, ale ju ustanovil sám Kristus, zakladateľ Cirkvi.

Okrem toho: Keby kňazi boli vymysleli sv. spoveď, zaiste boli by to tak ustálili, aby oni boli len sudcami, a oni sami aby sa nemuseli spovedať. Avšak kňazi takisto sú povinní spovedať sa ako aj nekňazi (laici).

Keď sa raz *František Weninger*, jezuita, misionár v Amerike, plavil na lodi cez Michiganské jazero, pripojil sa k nemu akýsi metodistický (protestantský) duchovný a zdvorile sa ho opýtal: »Vela dôstojný pane, prosím, aj pápež sa spovedá?« »Zaiste«, odpovedal oslovený, »lebo keby sa pápež nemusel spovedať, tak vôbec nemusel by sa nikto spovedať, veď aj pápež, ako osoba, je len hriešny človek.« »A komu sa spovedá pápež?« pýta sa ďalej duchovný, »Kristovi?« »Nie«, odpovedal Weninger, »ale kňazovi.« »No, to som ešte nikdy nepočul«, odpovedal protestantský duchovný. »Pane, len sa pýtajte aj viac o katolíckej Cirkvi«, odpovedal jezuita, »lebo ste o nej ešte veľa vecí nepočuli.« Ale duchovný odišiel.

Ani to nemôžeme nepripomenúť, že spovedanie je pre kňaza jedna z najťažších povinností. Celé hodiny, niekedy celé dni, áno, cez celý život do poriadku dávať popletené duševné záležitosti iných; deň a noc ku službe byť, prípadne aj chytľavou

nemocou nakazeným, veru to je povinnosť spojená s nie malými obetami. Ale plnia ju kňazi, plnia, lebo je to ich prísna povinnosť, lebo milujú Krista, milujú duše, ktoré len takto možno zachrániť spasíť.

Márne je všetko! Spoveď jednako len kňazi vymysleli. Veď aj to vieme, kedy.

No, na toto som zvedavý aj ja. Nebol by si tak dobrý prezradiť mi to? Prečo nie! Spoveď zaviedli za času pápeža Innocenta III., na lateránskom sneme r. 1215.

Ozaj? Nože pozrime len, čo to vlastne ustanovili na tom slávnom sneme snemujujúci otcovia? Nič iného, ako čo si sa niekedy aj ty učil v škole: *»A s p o ň j e d e n r a z v r o k u s a v y s p o v e d a ť a o k o l o V e ľ k e j n o c i p r e v. S v i a t o s ť O l t á r n u p r i j í m a ť.«* *Aspoň raz v roku.* To je však nie ustanovenie spovede, ale súrenie povinnosti už jestvujúcej, práve tak, ako keď oznamujú v obci, aby každý občan zaplatil daň, aspoň do 1. novembra. Či to vari toľko znamená, že daňové poplatky vtedy vymysleli? A či to nechce byť skorej súrenie a upomínanie nedbalých poplatníkov?

Ale dajte mi pokoj, — povieš, keď sa už-už cítiš k stene pritísnutý, — ja si vy-

hávím svoju záležitosť so samým Pánom Bohom, a nepotrebujem na to nijakých kňazov.

Verím, že by si si svoju záležitosť najradšej vybavil priamo s Pánom Bohom. Lenže otázka je, či sa aj Pán Boh dá s tebou do reči? Čo by si povedal na to, keby pre spreneveru stíhaný úradník odvrkol: »Ale, dajte mi pokoj, ja si túto vec vybavím so samým ministerským predsedom.« Či sa podujme na také pojednávanie ministerský predseda? Keby sa tak spreneverec odvolal na neho, zaiste, ak by mu vôbec odpovedal, upravil by ho na úradníkov, zákonom na to ustanovených. To iste odpovie aj tebe Kristus Pán: »Porátať sa s kňazom, ktorého na to môj nezmeniteľný zákon ustanovil: Komu odpustíte hriechy . . .«

Ale, budme si už raz úprimní! Prečo sa ty a s tebou mnohí kacíri a vlašníci katolíci bojíte sv. spovede? Či nie preto, že je spoveď ťažká a človek sa musí pred kňazom uponižiť?

V tejto veci dávam ti čiastočne za pravdu. Ale len pováž, že aj nemocnému nie je ľahko odhaliť svoju často tajnú ošklivú chorobu a prípadne podrobiť sa operácii. A jednako sa podrobí tomu, lebo u-

nemocou nakazeným, veru to je povinnosť spojená s nie malými obetami. Ale plnia ju kňazi, plnia, lebo je to ich prísna povinnosť, lebo milujú Krista, milujú duše, ktoré len takto možno zachrániť spasíť.

Márne je všetko! Spoveď jednako len kňazi vymysleli. Veď aj to vieme, kedy.

No, na toto som zvedavý aj ja. Nebol by si tak dobrý prezradiť mi to? Prečo nie! Spoveď zaviedli za času pápeža Innocenta III., na lateránskom sneme r. 1215.

Ozaj? Nože pozrime len, čo to vlastne ustanovili na tom slávnom sneme snemujući otcovia? Nič iného, ako čo si sa niekedy aj ty učil v škole: »A s p o ň j e d e n r a z v roku sa vyspovedať a o k o l o V e ľ k e j n o c i prev. Sviatosť Oltárnu prijímať.« *Aspoň raz v roku.* To je však nie ustanovenie spovede, ale súrenie povinnosti už jestvujúcej, práve tak, ako keď oznamujú v obci, aby každý občan zaplatil daň, aspoň do 1. novembra. Či to vari toľko znamená, že daňové poplatky vtedy vymysleli? A či to nechce byť skorej súrenie a upomínanie nedbalých poplatníkov?

Ale dajte mi pokoj, — povieš, keď sa už-už cítiš k stene pritísnutý, — ja si vy-

hávím svoju záležitosť so samým Pánom Bohom, a nepotrebujem na to nijakých kňazov.

Verím, že by si si svoju záležitosť najradšej vybavil priamo s Pánom Bohom. Lenže otázka je, či sa aj Pán Boh dá s tebou do reči? Čo by si povedal na to, keby pre spreneveru stíhaný úradník odvrkol: »Ale, dajte mi pokoj, ja si túto vec vybavím so samým ministerským predsedom.« Či sa podujme na také pojednávanie ministerský predseda? Keby sa tak spreneverec odvolal na neho, zaiste, ak by mu vôbec odpovedal, upravil by ho na úradníkov, zákonom na to ustanovených. To iste odpovie aj tebe Kristus Pán: »Porátať sa s kňazom, ktorého na to môj nezmeniteľný zákon ustanovil: Komu odpustíte hriechy...«

Ale, budme si už raz úprimní! Prečo sa ty a s tebou mnohí kacíri a vlašníci katolíci bojíte sv. spovede? Či nie preto, že je spoveď ťažká a človek sa musí pred kňazom uponížiť?

V tejto veci dávam ti čiastočne za pravdu. Ale len pováž, že aj nemocnému nie je ľahko odhaliť svoju často tajnú ošklivú chorobu a prípadne podrobiť sa operácii. A jednako sa podrobí tomu, lebo u-

zná, že to urobiť musí, ak mu je život milý a chce si ho zachrániť. Práve tak je to aj so sv. spoveďou. Je to už raz rozkaz Boží, nemáš iného východiska, len sa vyspovedať, alebo na veky zahynúť.

Ináč nezabúdaj, že Kristus dal tento rozkaz, nie aby ťa trýznil, ale aby ťa vyliečil, dušu ti uspokojil a šťastným ťa urobil.

Stvoriteľ dobre poznal povahu ľudskej duše. Dobre vedel, že by si hriešnik už ani podľa čisto prirodzeného poriadku nevedel znovu nadobudnúť duševnú rovnováhu, ak len niekomu neodhalí rany svojho srdca. Toto je už pud duše, ktorý kotví v najtajnejších jej útrobach. Preto je to, že zomierajúci vojaci na bojišti, keď nemajú po ruke duchovného, často spovedajú sa jeden druhému. Ba urobia to aj inoverci, áno aj židia. Spoveď nikdy nebola neznáma, ako je svet svetom. Za našich časov tvrdia mnohí aj neveriaci lekári, že niektoré nemoce nemožno vyliečiť ináč, len keď nemocný vyjaví si všetky aj najtajnejšie myšlienky. A mnohí to aj urobia, len aby telesne vyzdraveli. Nie bez príčiny poznamenávajú odborníci, že sa dnes mimo katolíckej Cirkvi spovedá viac ľudí nekatolíkov ako katolíkov.

Ťažká je spoveď! Uznávam! Ale uznať musíš aj ty, že ak si sa niekedy ú p r i m-

n e vyspovedal, po sv. spovedi obľahčilo sa ti srdce a taký sladký pokoj, taká radosť ťa opanovali ako nikdy inokedy.

Nebolo to len akési prirodzené obľahčenie, ale vplyv milosti Božej, vlievajúcej sa ti do duše, ktorá ťa takmer makave uisťuje o odpustení hriechov.

V i l h e l m, nemecký cisár, keď bol ešte kráľom pruským, pýtal sa raz správcu vratislavského blázince, prečo je to, že je medzi protestantmi nepomerne viac choromyseľných ako medzi katolíkmi. Správca, hoci protestant, otvorene vyznal: »Vaša Jasnosť, my protestanti nemáme spoveď. Katolík môže sa oslobodiť od povedomia hriechu, kým protestant to nemôže. A povedomie hriechu, od ktorého sa oslobodiť nemožno, prináša toľkých o rozum.«

Štatistika nad slnko jasnejšie dokazuje, že skoro dvakrát toľko je samovrážd medzi bohatými, jednodetnými a protestantskými obyvateľmi, ktorí spoveďou opovrhujú, ako medzi chudobnými, biednymi a s mnohými dieťkami sa trápiacimi katolíkmi. Príčina toho je, že títo katolíci sa spovedajú a plní dôvery hľadajú na večnosť a na milosrdný súd Boží.

Ale, veď aj luteráni a kalvíni a iní odpadlíci sa spovedajú.

Áno, spovedajú sa, ale ako? Spoločne a len tak vo všeobecnosti, a ani neočakávajú rozhrešenia. Ani ho neobsiahnu, lebo zavrhlí sviatosť posvätenia kňazstva, a preto nemajú od Boha splnomocnených biskupov a kňazov, aby kajúcich rozhrešovali. Preto sa sotva dá myslieť, žeby protestanského veriaceho uspokojila jeho takzvaná spoveď.

Istý protestantský kupec na smrteľnej posteli povolal ku sebe svojho duchovného a opýtal sa ho: »Ctihodný pane, môžete mi odpustiť moje hriechy?« Duchovný mu na to odpovedal: »Budem sa modliť, aby vám Boh odpustil hriechy.« »Ale ctihodný pane, pre Boha vás prosím, vy mi odpustíte hriechy«, prosil naliehavo zomierajúci. Keď sa však duchovný úprimne osvedčil, že to urobiť nemôže, kupec požiadala k sebe k a t o l í c k e h o farára obce a na toho sa obrátil s tou istou prosbou, ktorej mu nemohol vyhovieť jeho duchovný. Katolícky farár mu oznámil, že dostal síce pri posviacke od Boha moc odpúšťať hriechy v mene Kristovom, ktorého zastupuje, ale že túto moc môže a smie uplatňovať len voči deťkam pravej Cirkvi. Na to radostne zvolal kupec: »Teda tu je pravda, lebo čítam aj v biblii: »ktorým v y odpustíte hriechy, budú im odpustené . . .«

Stal sa katolíkom a nahovoril aj manželku, aby sa vrátila do pravej Cirkvi Kristovej.

A v londýnskom časopise »The Tablet« najnovšie bolo uverejnené toto zaujímavé vyznanie chýrneho anglického spisovateľa a konvertitu, C h e s t e r t o n a. Vraví: »Preto som sa stal katolíkom, *aby som sa mohol zbaviť svojich hriechov*. Lebo nie je okrem katolíckej viery iná viera, ktorá by mohla právom tvrdiť o sebe, že má moc odpúšťať hriechy. A toto učenie o odpustení hriechov len potvrdzuje Cirkev, keď tvrdí, že keď svoj hriech skrúšene oľutujeme a *úprimne sa z neho vyspovedáme*, hriech tento zo sveta zmizne a po ňom môže hriešnik tak začať znovu svoj život, ako keby nikdy nebol zhrešil. Každý katolík vystupuje oslobodený zo spovedelnice a s omladnutým zrakom môže pozeráť do sveta. Podľa jeho viery Boh v úzkom priestore spovedelnice znovuuťvoril v jeho duši svoj pokazený obraz a formujúca sila Všemohúceho zasa započne pracovať v duši človeka. Stratené roky ho nermútia, lebo keď je aj starý a telesne zlomený, život je krátky a v posväcujúcej milosti a v beztrastnosti prežívané chvíle všetko nahradia.« (Duchovný pastier, 1937, č. 3.)

Ale spoveď predsa len je uponižujúca, najmä pre mužských.

Dovoľ, aby som na toto čo naprozhodnejšie povedal: Nie. Poviem ti hneď, ak si zvedavý, čo vlastne uponíži, zneuctí a poškvrní muža.

Keď sa muž, najmä katolícky muž natoľko pozabudne, že zahreší Pána a Boha svojho; alebo keď nemiernym pitím klesne ku nemým tvorom; keď zúri doma tak, že jeho úbohá domáca čeliadka je nútená pred ním utekať; keď si nanúti tú mienku, že šiesty príkaz Boží nie je pre mužov, ale len pre ženy; keď sprzní sviatosť stavu manželského rozličným zneužívaním... To už áno, to uponíži, zneuctí a poškvrní muža, akéhokoľvek by bol rodu a stavu. Ale keď muž uzná svoj poklesok, keď sa rozhodne, že povstane z mravného bahna, do ktorého klesol zo slabosti a späť sa vráti k Bohu; keď si tam kľakne do spovedelnice pred zástupcu a splnomocnenca Kristovho a bijúc sa v prsia volá so slzavými očami: »(O)tče, zhrešil som, urazil som svojho Boha, uznávam svoj blud, od týchto čias chcem byť lepší«, toto neuponíži muža, ale rozhodne ho p o v z n e s i e a povýši.

Slovom, nie spoveď uponižuje a potu-
puje človeka, ale hriech. Istý biskup vy-
práva: »Akýsi muž kľakol si pred mňa,
aby so slzami vyznal svoje hriechy. Svet
tam do okola volal: to je zločinec. Ja však,
ktorý som bol šťastný pozorovať vnútor-
né jeho pretvorenie, povedal som: to je
svätý!«

Svet nevie zabudnúť, ani odpustiť. Kto
raz upadol, toho svet raz navždy zblágu-
je a vyobcuje zo svojho kruhu. Nie tak
Pán Boh. On vie celkom odpustiť a za-
budnúť, lebo vie svojou milosťou pretvoriť
človeka a navrátiť jeho statočnosť.

**Nemôžem sa spovedať, lebo vôbec nič
neverím.**

U sv. Jána Vianney, farára, bol na ná-
všteve akýsi pán a chcel sa s ním doha-
dovať o pravdách viery. Miesto odpovede
poukázal svätý pánovi na kľakadlo. »Ale
prosím, duchovný otče«, zdráhal sa pán,
»dovoľte, najprv chcem byť na čistom s
ťažkosťami viery!« Ale Vianney znova u-
kázal len kľakadlo. »Akože sa môžem spo-
vedať«, odvrkol pán nervózne, »keď vô-
bec nemôžem veriť jestvovanie Boha?«
Ale Vianney upomína ho, už teraz čo naj-
rozhodnejšie, aby si len kľakol. Nato pán,

volky-nevolky klakol. Sv. spovedník vy-
pytuje sa ho, vytiahne z neho úprimné
soznanie všetkých pokleskov celého živo-
ta. Potom vzbudí v ňom ľútosť nad hrie-
chami, silné predsavzatie a rozhreší ho.
A keď pán vstal, oslovil ho Vianney milo
a prívetivo: »Nože, pane, teraz ráčte si
predniesť svoje pochybnosti.« Ale pán ce-
lý dojatý zvolal: »Už nemám nijakej po-
chybnosti! Istý som, že pravá a božská
musí byť tá viera, tá spoveď, ktorá môže
takú prekypujúcu útechu vliať do ľudské-
ho srdca.«

**Mám sa spovedať kňazovi, človekovi
ako som ja?**

Na toto ti odpovedám: Kňaz, ako kňaz,
nie je taký človek, ako ty. On je vysväte-
ný človek, je kňaz. On, keď koná svoj po-
svätný úrad, je druhým Kristom.

To, pravda. úprimne uznám, že aj kňaz
podľa prírody je len človek, krehký člo-
vek. Ale práve toto je tvoja výhoda, tvoje
šťastie. Alebo pýtam sa ťa, keď sa už raz
musíš spovedať, či by si sa radšej spove-
dal a n j e l o v i? Čo vie anjel o tvojej sla-
bosti, k zlému náchylnej krehkosti, o tvo-
jich pokušeniach, o ukrutnom tyranstve
tvojich náruživostí? Či by mal anjel s te-

hou uznania, sútrpnosti a milosrdenstva? Ved ten nikdy nič ľudského neskúsil. Nuž hľa, aj kňaz je človek, tak ako ty. Aj on bojoval, namáhal sa a zápasil s pokušeniami v ťažkých bojoch. A keď nepadol, môže to ďakovať len a len nesmiernemu Božiemu milosrdenstvu! Okolko ti je teda ľahšie spovedať sa č l o v e k o v i! Na koľké porozumenie a spolucítenie môžeš u neho počítať?

Ale povedzme, že aj kňaz je hriešny, nie lepší ako ty. Žiaľ, to je najbolestnejšia rana Cirkvi, že nájdú sa aj hriešni, zlí kňazi. Čo vtedy? Ak len možno, nechod sa spovedať takému kňazovi, o ktorom vieš, že je zlý. Ale len p r e t o nezanedbávaj si spoveď. Ved aj zlý, hriešny kňaz je len kňaz a ako taký môže ľ a p r á v o p l a t n e rozhrešiť. Však aj lekár môže liečiť, hoci je sám chorý.

Neidem viac na spoveď, lebo kňaz bol surový ku mne a pýtal sa ma to a ono.

Veľmi často sú takéto ponosy prehnané a nie odôvodnené. Ale povedzme, že sú pravdivé. Aj v kňazovi sa akosi ukázať človek, či už pre nadmiernu vyčerpanosť a či z osobnej slabosti, krehkosti. Ale čo nasleduje z toho? To, aby si si po možno-

sti dobre volil spovedníka. Ak si však nebol s jedným kňazom najšťastlivejší, hľadaj si iného. Či nerobíme podobne aj s lekárom, ba aj s remeselníkom, keď nám zfušoval odev alebo obuv? Azda preto nebudeme chodiť bez kabáta alebo bosi, ale vyhladáme iného krajčíra alebo obuvníka. Ináč by sme sa sprostě vypomstili len na sebe samých. Takto urobme aj ohľadom spovedníka, ak by sme právo mneboli s niektorým spokojní.

Čo sa pôjdem spovedať? Nemám hriechov!

Takto rozprávajú obyčajne tí, ktorí sa už celé roky nespovedali. Takéto tvrdenie vyvracia samé sv. Písmo: *»Keby sme povedali, že nemáme hriechu, klamali by sme seba samých a nebolo by v nás pravdy.«* (I. Ján 1, 8.)

Že nemáš hriechu? Pravda, to toľko znamená, že si verne zachovával všetky prikázania Božie a cirkevné? Kedyže si bol na spovedi? Povedzme pred 10 rokmi. Nuž tak máš najmenej 20 smrteľných hriechov, a z tých stačil by aj jediný, aby si bol na veko zatratený. Cirkev sv. ti totižto prísne nakladá, aby si sa do roka a spoň raz spovedal a Svät-

tosť Ôltárnu aspoň okolo Veľkej noci prijal. Desafročné zanedbanie týchto dvoch povinností je teda samo v sebe dvadsať ťažkých hriechov. No a isté je, že pri tak zanedbanom svedomí nájde sa toho aj viac. Zanedbanie sv. omší, pôstov a iné!

Potom, skúmaj len trochu, odkiaľ je to, že sa necítiš hriešnym? Tí, čo sa často spovedávajú, vždy nájdu na sebe akési chyby. Ale už tí takzvaní veľkonoční baránkovia, ktorí chodia len na veľkonočnú spoveď, sotva nájdu z čoho by sa mali spovedať. A konečne tí, čo sa vôbec nespovedajú, nie zriedka pokladajú sa už za svätých. Prečo? Lebo ten, ktorý sa často spovedá, často si spytuje svedomie a tak pozná seba. Kto však nechodieval na spoveď, nespytuje si svedomie a preto napozná seba. Tak sa stáva, že svedomie takých často celkom otupne, zosurovie. U takých začína sa zvierá len pri slonovi, kdežto sú zaiste zvieratá, od slona síce menšie, ale predsa len dosť hodné zvieratá.

No dobre, vyspovedám sa teda, ale inokedy, keď budem starší.

A či si istý, že Boh bude myslieť na teba aj inokedy a popraje ti čas na

pokánie? A r k i a s, tebanský vladár, veľmi veselo sa zabával do neskorej noci. Zrazu doručia mu list s poznamenaním, že je v ňom reč o veľmi vážnej a s ú r n e j veci. Ale on list odhodil a nechcel ani kvôli čo akej súrnej veci prerušiť zábavu tak milú. A ešte v tú noc zabili ho sprisahanci, pred ktorými ho varovali v tom súrnom liste. Či aj tento malý spis nie je tiež taký s ú r n y, v ý s t r a ž n ý l i s t, ktorý ti posiela sám Boh?

P. Abel, obľúbený apoštol Viedne, vyprával zo svojho života: Keď som mal 15 rokov, objavil sa mi na nohe nebezpečný kostižer. Starostlivý otec zaviedol ma na odporúčanie domáceho lekára do Mníchova, k svetochýrnemu lekárovi, profesorovi Nussbaumovi. Tento sa vyslovil, že vec je veľmi vážna a ak ma chcú zachrániť životu, musia kosť vyškrabať, vyčistiť. — Zhrozil som sa tejto bolestnej operácie a rozhodne zvolal: »Radšej zomriem, ale to nedovolím.« Mnohí sa usilovali nahovoriť ma, ale ja nie a nie! Vtedy konečne kľakol si otec k mojej posteli a vystrúc ruky proti mne, prosil ma hlasom od plaču sa trasúcim: »Henrich, veľmi ťa prosím, daj sa operovať. Urob to, keď nie kvôli sebe, tak kvôli mne!« Hlboko dojatý pozdvihol som oči na uplakanú tvár otcovu a zvolal:

»Otče môj, kvôli tebe! Pán profesor, robte so innou, čo chcete!«

Pohliadni aj ty na rozprestreté ramená za teba ukrižovaného Spasiteľa. Čuj jeho úzkostlivý volajúci hlas, a, keď aj nie kvôli sebe, aspoň jemu kvôli daj si vyčistiť hnisavú ranu duše vo sv. spovedi.

Ale, ak prezradí kňaz, čo počul vo spovedi?

Toho sa ti naozaj netreba báť. Koľko miliónov a miliónov spovedí sa odbavuje na svete a kto počul kedy, žeby bol kňaz vyzradil spovedné tajomstvo? Počul si hádam dáke klebety, vymysleniny, ale dejiny neudávajú nijakého v á Ź n e h o prípadu, ktorý by sa dal dokázať. Tak to usporiadala už dobrotivá Prozreteľnosť Božia, aby bolo na svete aspoň jedno otcovské, priateľské, lekárske srdce, ktoré je vonkoncom spoľahlivé, v ktorého mlčanlivosti možno bezpodmienečne dôverovať. Len tak si môžeme vysvetliť to, že hoci sú s t a r í kňazi, ktorým rozum už-už vypovedáva službu, ktorí popletú prítomnosť s minulosťou, skutočnosť s bájkou, ale nikdy nezamiešajú v reči niečo takého, čo vedia zo spovede. Sú kňazi neskôr aj na

rozumie pomútení, ale nikdy neza-
blúdia v reči na spovednú tajnosť.

Sú potom aj padlí kňazi, nešťastní
apostatovia, ktorí, aby si utíšili, udusili
svedomie, škodia Cirkvi, kde len môžu.
Títo nezapríčinili by iste väčšej škody
svojej neverne opustenej matke, sv. Cir-
kvi, ako keby vyzradili spovedné tajom-
stvá. A jednako niet prípadu, žeby sa od-
vážili na to. Ba silne veríme, že čoby sa
aj chceli dopustiť toho, nedovolil by im to
Boh.

Argentínsky »Priateľ ľudu« píše v čísle
zo dňa 25. marca 1905: »Hrozný súd Bo-
ží zastihol minulú sobotu odpadlého kňaza
X. a asi polsto ľudí zo sberby santiagov-
skej, ktorí sa shromaždili v Teatro Liri-
co, aby vypočuli nadávky tohto odpadlé-
ho, vyobcovaného kňaza na Cirkev, pápe-
ža a biskupov. Najmä zvedavo očakávali
prednášku o spovednom tajomstve, lebo
to im tiež prisľúbil tento hlboko kleslý člo-
vek. Už-už začal hovoriť o tejto háklivej
otázke, keď zrazu s veľkým rachotom sa
zrútily tribúny, pochovajúc pod seba asi
600 ľudí. Z nich asi 45 ranených a 5 mŕt-
vych vytiahli zpod rumov.

Ešte aj Martin L u t h e r, ktorý pred a-
postatovaním, ako kat. kňaz, vypočul veľa
spovedí, keď sa ho pýtali, či smie svedčiť

spovedník oproti hriešnikovi, takto sa osvedčil: »Naskrze nie! Lebo nie mne sa spovedali, ale Kristovi. Keďže však Kristus mlčí o tom, čo sa spovedali, musím aj ja mlčať a rozhodne povedať: Nepočul som. Keď Kristus počul niečo, nech povie on!«

Naproti tomu koľkých slávnych mučeníkov má Cirkev, ktorí boli hotoví radšej hocičo, aj smrť podstúpiť, ako zo spovedného tajomstva i čo len za mak vyzradiť. Takouto obeťou spovedného tajomstva bol sv. Ján Nepomucký, ktorého český kráľ, Václav IV., dal v rieke Vltave utopiť, preto, že nechcel vyzradiť, čo sa spovedala kráľovná. Aj Kobilowicz, oratowský farár, v r. 1853 zniesol nepravú obžalobu z vraždy, degradovanie z kňazstva, hoci je to pre kňaza nad smrť bolestnejšie trápenie a uponíženie; pretrpel 20-ročné vyhnanstvo na Sibír, mnoho hladu, zimy, dusné povetrie v olovených baniach, kde musel ťažko pracovať: ale nevyzradil skutočného vraha, ktorý sa mu spovedal, aby podozrenie z vraždy náročky na kňaza uvalil. Len na smrteľnej posteli sa priznal opravdivý vrah ku svojmu hroznému zločinu. Ihneď poslali na Sibír rozkaz, aby hrdinského kňaza pustili na slobodu. Ale ten vtedy už pol roka nežil, vtedy už od

ř o z u m e p o m ů t e n í, ale nikdy neza-
blúdia v reči na spovednú tajnosť.

Sú potom aj p a d l í kňazi, nešťastní
apostatovia, ktorí, aby si utíšili, udusili
svedomie, škodia Cirkvi, kde len môžu.
Títo nezapríčinili by iste väčšej škody
svojej neverne opustenej matke, sv. Cir-
kvi, ako keby vyzradili spovedné tajom-
stvá. A jednako niet prípadu, žeby sa od-
vážili na to. Ba silne veríme, že čoby sa
aj chceli dopustiť toho, nedovolil by im to
Boh.

Argentínsky »Priateľ ľudu« píše v čísle
zo dňa 25. marca 1905: »Hrozný súd Bo-
ží zastihol minulú sobotu odpadlého kňaza
X. a asi polsto ľudí zo sberby santiagov-
skej, ktorí sa shromaždili v Teatro Liri-
co, aby vypočuli nadávky tohto odpadlé-
ho, vyobcovaného kňaza na Cirkev, pápe-
ža a biskupov. Najmä zvedavo očakávali
prednášku o spovednom tajomstve, lebo
to im tiež prisľúbil tento hlboko kleslý člo-
vek. Už-už začal hovoriť o tejto háklivej
otázke, keď zrazu s veľkým rachotom sa
zrútily tribúny, pochovajúc pod seba asi
600 ľudí. Z nich asi 45 ranených a 5 mŕt-
vych vytiahli zpod rumov.

Ešte aj Martin L u t h e r, ktorý pred a-
postatovaním, ako kat. kňaz, vypočul veľa
spovedí, keď sa ho pýtali, či smie svedčiť

spovedník oproti hriešnikovi, takto sa osvedčil: »Naskrze nie! Lebo nie mne sa spovedali, ale Kristovi. Keďže však Kristus mlčí o tom, čo sa spovedali, musím aj ja mlčať a rozhodne povedať: Nepočul som. Keď Kristus počul niečo, nech povie on!«

Naproti tomu koľkých slávnych mučeníkov má Cirkev, ktorí boli hotoví radšej hocičo, aj smrť podstúpiť, ako zo spovedného tajomstva i čo len za mak vyzradiť. Takouto obeťou spovedného tajomstva bol sv. Ján Nepomucký, ktorého český kráľ, Václav IV., dal v rieke Vltave utopiť, preto, že nechcel vyzradiť, čo sa spovedala kráľovná. Aj Kobilowicz, oratowský farár, v r. 1853 zniesol nepravú obžalobu z vraždy, degradovanie z kňazstva, hoci je to pre kňaza nad smrť bolestnejšie trápenie a uponíženie; pretrpel 20-ročné vyhnanstvo na Sibír, mnoho hladu, zimy, dusné povetrie v olovených baniach, kde musel ťažko pracovať: ale nevyzradil skutočného vraha, ktorý sa mu spovedal, aby podozrenie z vraždy náročky na kňaza uvalil. Len na smrteľnej posteli sa priznal opravdivý vrah ku svojmu hroznému zločinu. Ihneď poslali na Sibír rozkaz, aby hrdinského kňaza pustili na slobodu. Ale ten vtedy už pol roka nežil, vtedy už od

večného Sudcu obsiahol mučenícku korunu.

Netreba sa ti teda obávať, že tvoje tajomstvo vyjde na javo. Ľahšie je vyloviť do mora hodený kameň, ako vyzvedieť sa z úst kňazových, sviatosťou pečatou mlčanlivosti uzavretých, spovednú tajnosť.

No dobre, idem na spoveď, ale si ju chcem riadne, statočne odbaviť. Prosím o radu.

Spovedaj sa vždy: 1. úplne. 2. úprimne a 3. zreteľne.

Ináč by tvoja spoveď nebola dobrá, ale by mohla byť svätokrádežná, ktorá by ti nepriniesla odpustenie hriechov, ale zataenie.

1. Kedy sa spovedáš *úplne*? Vtedy, keď povieš aspoň všetky ťažké hriechy, na ktoré sa pamätáš, a udáš aj ich počet a potrebné okolnosti.

Keď sa teda vyspovedáš zo všetkých svojich ťažkých hriechov, ale všedné hriechy neudáš, vtedy je spoveď ešte dobrá. Ale keď len jediný ťažký hriech vedome zamlčíš, vtedy je spoveď neúplná a preto zlá.

Ale čo, keď zabudnem niektorý ťažký hriech? Keď po usilovnom spytovaní sve-

domia jednako zabudneš nejaký ťažký hriech pripomenúť, za to je spoveď úplná a dobrá, a keď máš opravdivú ľútosť, aj zabudnutý hriech sa ti odpustí. Len si povinný ten ťažký hriech, ktorý si bez svojej vlastnej viny zabudol, neskôr, keď ideš na sv. spoveď, vyznať.

Dobre si zapamätaj, čo som povedal, že treba povedať *všetky svoje ťažké hriechy*. Keď sa teda niekto 10 ráz opil a povie: opil som sa, vyspovedal sa zo všetkých ťažkých hriechov? Nie, lebo spovedník si myslí, že sa len raz opil. Vyspovedal sa teda zpomedzi tých desať ťažkých hriechov z jedného a deväť zamlčal. Jeho spoveď nie je úplná. Preto sme povedali, že treba udať aj počet ťažkých hriechov.

A prečo?

Kristus Pán to tak nariadil a preto aj sv. Cirkev to vždy tak žiadala pod podmienkou platnosti sviatosti pokánia.

Kňaz je lekárom duší. Keď niekto trpí na tri smrteľné choroby, dve z nich povie lekárovi, ale tretiu smrteľnú chorobu lekárovi hanbí sa vyjaviť, či ho môže lekár vyliečiť? Zaiste nie. Tak je to aj pri duševných chorobách.

Keď sa presne nepamätáš, *koľko ráz* si sa dopustil niektorého ťažkého hriechu,

vtedy uďaj aspoň približne, koľko ráz do týždňa, do mesiaca, alebo do roka si tie hriechy spáchal, ako to najlepšie môžeš.

A ktoré sú to tie *potrebné okolnosti*, čo treba uďať pri spovedi?

Ktoré: a) všedný hriech spravia ťažkým, alebo

b) ktoré zmenia druh hriechu.

a) Napr. keď dieťa udrie iné dieťa, to je obyčajne len všedný hriech, ale keď udrie matku, otca, to je hriech ťažký. Keď zmešká čiastku sv. omše do evanjelia, to je všedný hriech, ale keď zmešká už aj obetovanie, ťažký hriech atp.

b) Keď niekto zhrešil napr. proti VI. prikázaniu, musí uďať, či sa prehrešil sám, či s iným, či ten iný bol už v stave manželskom, či mu bol blízky pokrvný, či bol Bohu zasvätený. Veď v tom druhom prípade spáchal nielen smilstvo, ale aj cudzoložstvo, v treťom aj prznenie krvi a vo štvrtom aj svätokrádež.

Ale dobre si zapamätaj: *všelijaké nepotrebné okolnosti* a veci pri spovedi *zbytočne nevyprávaj*, tým menej cudzie hriechy!

A čo robiť, keď neviem, či to, čo som spáchal, bol ťažký hriech alebo všedný?

Vtedy — na lepšiu istotu — vyznaj sa aj z toho. Lebo sú ľudia, ktorí keď nikoho nezabili, nikomu dom nepodpálili atď., myslia, že nemajú ťažkých hriechov.

2. Kedy sa spovedáš *úprimne*?

Úprimne sa spovedáš, keď sa tak obviňuješ zo svojich hriechov, ako sa pred Bohom (ktorému nič nie je skryté) vinným uznávaš a nič nezatajuješ, ani neokrašľuješ.

Napr. Adam sa vyznáva, že mal nečisté myšlienky a city, ale nepovie, že si ich vzbudil nečistým skutkom, ktorý spáchal. Zamľchal vedome hriešny skutok smilstva. Ani sa nemôže vyhovoriť, že sa ho spovedník na skutok nepýtal. Spovedník nie je povinný na všetko sa vypytovať, ale ty si povinný zo všetkého úprimne sa vyznať, v čom sa pred Bohom vinným cítiš.

Alebo Eva dala sa sviest od mládenca na neslušné veci. Na oko sa hádam aj trochu bránila, ale v srdci sa jednako tomu tešila a privolila, hoci by to bola mohla prekaziť, keby sa bola rozhodne bránila. Teraz sa spovedá: Istý mládenec zvedol ma na zlé, ale som sa bránila. Eva síce nezatajila celkom svoj hriech, ale ho okrašľovala a predstavovala menším, než

akého sa pred Bohom dopustila. Teda jej spoveď bola zlá, neúprimná.

A keď sa hanbíš z niektorého hriechu úprimne sa vyznať, uváž si:

a) že neúprimná spoveď je neplatná a tak neosožná, ba horšia ako nijaká, lebo je novým ťažkým hriechom, svätokrádežou, ktorou si tiež zasluhuješ večné zatratenie.

b) Že je lepšie zo svojich hriechov sa vyznať kňazovi, ktorý je zaviazaný k najprísnejšiemu mlčaniu, ako ustavične v hriechoch žiť, hryzenia svedomia znášať, nešťastne zomrieť a pri poslednom súde pred celým svetom zahanbený byť.

Nemecký časopis: »Missionsblatt« opisuje nasledovnú strašnú udalosť v 4. serii, 1. č.:

Zavčas ráno zjaví sa pri bráne istého kláštora silný chlap a súrne si žiada vyprávať sa s P. Quardiánom. Zavolajú ho do hovorne a cudzinec začína celý rozčúlený: »Veľadôstojný otče! Som z B., kde ste predošlú zimu mali sv. misie. Naša celá rodina horlive sa na nich zúčastnila. Aj moja sestra, ktorá je ešte slobodná a býva s rodinou môjho najstaršieho brata, chodila usilovne na sv. misie. Zaiste nezameškala ani jednu kázeň a pristúpila,

ako my všetci, k sv. sviatostiam. Asi pred mesiacom však ľazko ochorela. Prosili sme pána farára, aby prišiel a zaopatril našu sestru sv. sviatosťami. A zvláštne! Hoci tak často chodievala k sv. sviatostiam, teraz nechcela o tom ani počuť. Ale chorí sú často podivní. Keď pán farár prišiel, predsa sa vyspovedala, odprijímala, a dostala sv. pomazanie. Odvtedy to šlo s našou chorou čo raz horšie. Včera večer zostal som pri chorej ja sám. Pozoroval som, že jej stav sa očividome zhoršuje. Zrazu sa s napnutím všetkých síl posadí a pozrie na mňa pohľadom strašne zúfalým. Ach, tento hrozný pohľad prenasleduje ma všade! »Karol«, povedala chripľavým, neistým hlasom, »pamätáš sa ešte, čo sme vtedy spolu robili, keď som mala štrnásť rokov?« Ja som sa striasol. »Vidíš, z toho som sa ešte nikdy nespovedala. Keď boly u nás misie, veľmi som sa chcela z toho ošklivého hriechu vyspovedať a moje svätokrádežné spovede napraviť, ale diabol mi zatvoril ústa, nijak som nemohla misionárovi prezradiť, čo mi dušu najväčšmi tlačilo. Keď som počula, že bude obnovenie misií, zase som si pevne zaumienila všetko si dať do poriadku. Ale už som priveľa milostí zneužila... Pre mňa už niet milosrdenstva!... musím zo-

mrieť... zomrieť!...» volala so zlomným hlasom a klesla na vankúš.

»Vzbud' si ľútosť!« bolo všetko, čo som vládal povedať a potom som sa vyrútil celý zdesený a zmätený von do čiernej noci, že zavolám duchovného, aby si mohla dušu usporiadať. Na veži práve bily hodiny slávnostne a vážne polnoc. Spáľnil som sa. Veď nemôžem umierajúcu samotnú ponechať jej osudu. Vrátil som sa dnu zobudiť brata a švagrinú. Prejdúc popri chorej, chcel som ju ešte raz pozrieť. Ležala bledá a rozťahnutá na posteli. Nahnem sa nad ňu a načúvam. Niet pochybnosti: už je mŕtva. Nadarmo budem volať kňaza. Jej duša už stála pred súdnou stolicou Božou.« A tu si ten človek zakryl rukami tvár a usedave nariekal.

Zaiste si nepraješ takto zomrieť a v takomto strašnom stave sa predstaviť pred súdnu stolicu božiu. Preto spovedaj sa vždy úprimne, čo by ti to ako ťažko bolo. Obetuj to svoje sebaapremáhanie, uponíženie a zahanbenie, čo je s úprimnou spovedou spojené, Pánu Bohu na zadosťučinenie za svoje ťažké hriechy.

3. Kedy sa spovedáš *zreteľne*?

Zreteľne sa spovedáš, keď: a) každý hriech po mene udáš, b) tak sa vyjadru-

ješ, aby spovedník všetko správne porozumel.

Keby si sa teda napr. spovedal: Prehrešil som sa myšlienkami, slovami a skutkami, — bola by to zreteľná spoveď? Nie. Z toho spovedník nič nevie.

Alebo keby si povedal: Prehrešil som sa proti prvému, druhému, štvrtému a šiestemu prikázaniu. Je to jasné? Nie, lebo proti prvému prikázaniu možno sa veľmi a mnohonásobne prehrešiť, napr. neverou, bludárstvom, zaprieť vieru, hanbiť sa za ňu, pochybovať vo viere, vyprávať proti viere, odvracať iných od pravej viery, podporovať knižky, spisy, noviny sv. viere nepriateľské; povera, svätokrádež, zúfalstvo, nenávisť proti Bohu atď. atď. Podobne aj proti druhému a štvrtému prikázaniu sa možno rozličnými hriechami previniť. Pomenuj teda hriech zreteľne a povedz: Asi dva razy do týždňa som dobrovoľne pochyboval vo viere, každý deň som čítal neverecké noviny, tri svätokrádeže som spáchal od ostatnej spovede tým, že som nehodne prijímal prev. Sviatosť atp.

Alebo keby si sa spovedal: Zlé reči som vyprával; keď som bol sám, nemyslel som vždy na prítomného Pána Boha. To je celkom nejasné. Lebo spovedník nevie, či si nestydaté, či nactiutrhačné alebo cigán-

mrieť... zomrieť!...» volala so zlomeným hlasom a klesla na vankúš.

»Vzbud' si ľútosť!« bolo všetko, čo som vládol povedať a potom som sa vyrútil celý zdesený a zmätený von do čiernej noci, že zavolám duchovného, aby si mohla dušu usporiadať. Na veži práve bily hodiny slávnostne a vážne poľnoc. Spadol som sa. Veď nemôžem umierajúcu samotnú ponechať jej osudu. Vrátil som sa dnu zobudiť brata a švagrinú. Prejdúc popri chorej, chcel som ju ešte raz pozrieť. Ležala bledá a rozťahnutá na posteli. Nahnem sa nad ňu a načúvam. Niet pochybnosti: už je mŕtva. Nadarmo budem volať kňaza. Jej duša už stála pred súdnou stolicou Božou.« A tu si ten človek zakryl rukami tvár a usedave nariekal.

Zaiste si nepraješ takto zomrieť a v takomto strašnom stave sa predstaviť pred súdnu stolicu božiu. Preto spovedaj sa vždy úprimne, čo by ti to ako ťažko bolo. Obetuj to svoje sebaapremáhanie, uponíženie a zahanbenie, čo je s úprimnou spovedou spojené, Pánu Bohu na zadostučinenie za svoje ťažké hriechy.

3. Kedy sa spovedáš *zreteľne*?

Zreteľne sa spovedáš, keď: a) každý hriech po mene udáš, b) tak sa vyjadru-

ješ, aby spovedník všetko správne porozumel.

Keby si sa teda napr. spovedal: Prehrešil som sa myšlienkami, slovami a skutkami, — bola by to zreteľná spoveď? Nie. Z toho spovedník nič nevie.

Alebo keby si povedal: Prehrešil som sa proti prvému, druhému, štvrtému a šiestemu prikázaniu. Je to jasné? Nie, lebo proti prvému prikázaniu možno sa veľmi a mnohonásobne prehrešiť, napr. neverou, bludárstvom, zaprieť vieru, hanbiť sa za ňu; pochybovať vo viere, vyprávať proti viere, odvracať iných od pravej viery, podporovať knižky, spisy, noviny sv. viere nepriateľské; povera, svätokrádež, zúfalstvo, nenávisť proti Bohu atď. atď. Podobne aj proti druhému a štvrtému prikázaniu sa možno rozličnými hriechami previniť. Pomenuj teda hriech zreteľne a povedz: Asi dva razy do týždňa som dobrovoľne pochyboval vo viere, každý deň som čítal neverecké noviny, tri svätokrádeže som spáchal od ostatnej spovede tým, že som nehodne prijímal prev. Sviatosť atp.

Alebo keby si sa spovedal: Zlé reči som vyprával; keď som bol sám, nemyslel som vždy na prítomného Pána Boha. To je celkom nejasné. Lebo spovedník nevie, či si nestydaté, či nactiutrhačné alebo cigán-

ske reči vyprával. Veď to sú všetko zlé reči. Ďalej nemyslieť vždy na prítomného Pána Boha nie je hriech. Hádam si chcel povedať, že keď si bol sám, robil si niečo nestydatého, za čo by si sa musel hanbiť v prítomnosti Božej. Ale či to môže spovedník vycítiť z tvojich slov?

Iný zase išiel by sa spovedať duchovnému, čo dobre nepočuje, a tie hriechy, z ktorých by sa nerád spovedal, povedal by chytro alebo potichu, aby to spovedník nemohol rozumieť. Alebo by čakal s najhorším hriechom, kým organ dobre silno hrá alebo nejaký voz pri kostole prehrmí, a vtedy by chytro a ticho povedal svoj hriech. Tretí zase hovorí: kradol som jablčká, hrušky, orechy, peniaze, slivky a čerešne, aby spovedník nezbadal, že aj »peniaze« kradol, ale myslel, že iba ovocie. Nuž všetci títo nespovedajú sa zreteľne, a čo je najhoršie, nechcú sa zreteľne spovedať, nie sú úprimní a preto je ich spoveď zlá, neplatná.

Akí nerozumní sú takíto ľudia! Čo im to pomôže, že sa im hádam podarilo kňaza oklamať? Veď ktože odpúšťa, keď kňaz vyslovuje slová rozhrešenia? Či nie Boh, ktorý všetko vie a vidí? Pána Boha neoklamú a ten ich bude súdiť. Ako si žiadaš, keď si ťažko chorý, aby lekár tvoju choro-

bu čím lepšie poznal, tak si žiadať, aby aj kňaz, tento duševný lekár, všetky tvoje duševné choroby (hriechy) a celé tvoje vnútro čo najdôkladnejšie mohol poznať a tak ňa vyliečiť.

Čo je najhlavnejšie pri sv. spovedi?

Dobrá, nadprirodzená ľútosť nad všetkými svojimi hriechami. Lebo ako niet krstu bez vody, tak niet hriechov odpustenia bez pravej ľútosti.

Bez spovede môže nám Pán Boh hriechy odpustiť (keď napr. radi by sme sa vyspovedali, ale nemôžeme), ale bez ľútosti nikdy. Preto je to taká veľmi vážna vec, vedieť si vzbudiť dobrú ľútosť nad svojimi hriechami a navykať sa často ľutovať nad nimi, aspoň každý večer pred spánkom.

Ako môžeš vzbudiť dokonalú ľútosť?

Pane a Bože môj! Z hĺbky srdca ľutujem a oplakávam všetky svoje hriechy, lebo som zaslúžil, aby si ma ty, spravodlivý Sudca, za ne časne a večne trestal; lebo nimi dopustil som sa ošklivej nevďačnosti proti tebe, svojmu najväčšiemu dobrodincovi, a nadovšetko, lebo nimi obra-

zil som teba, všetkej mojej lásky najhodnejšieho Boha. Silné a odhodlané je moje predsavzatie, že napravím svoj život a vedome a dobrovoľne už nikdy nezhreším. Ježišu môj! prosím ťa pre tvoju presvätú krv, daj mi na to sily a milosti. Amen.

Silné predsavzatie.

Ako je potrebná dobrá ľútosť na odpustenie hriechov, tak nevyhnutne potrebné je aj silné p r e d s a v z a t i e, lebo bez tohto ani ľútosť nemôže byť dobrá. Ono sa už vlastne v ľútosti obsahuje. Ako voda z prameňa, tak vyteká predsavzatie z opravdivej ľútosti.

Cirkevný učiteľ, sv. Bonaventúra, vypráva čudnú rozprávku. Raz, vraj, išiel vlk na spoveď. Verne a úprimne vyznal všetky svoje lúpeže a zlodejstvá, sľuboval polepšiť sa a pritom hlboko vzdychal a horko plakal. Zrazu pochyťí ho veľká úzkosť. Nespokojne obzerá sa nazad, lebo zbadá, že sa mu ovce z obzoru tratia. Preto nemohol už vyčkať koniec, ale prosil spovedníka, aby sa poponáhľal, lebo ináč nebude môcť dohoniť ovce.

Tento vlk chodí aj za našich časov na spoveď. Koľko je takých, čo ledva vyjdú zo spovedelnice a už sa aj vracajú k svo-

jim starým hriechom a k príležitostiam, kde zase do tých istých hriechov upadávajú, ako by nič. O týchto hovorí sv. Ján Zlatoústý: »Spoveď bez predsavzatia naozaj sa polepšif je iba k o m é d i a.«

Na čo sa má vzťahovať silné predsavzatie?

1. Chrániť sa budem hriechu, aspoň každého *smrteľného hriechu*, ako môjho najväčšieho nešťastia, najhoršieho nepriateľa, ako vraha mojej duše.

2. Bojovať budem proti svojej hlavnej náruživosti, lebo ona je koreňom všetkých neporiadkov v mojom srdci. Sotni hlavu Holofernesovi a zutekajú všetci nepriatelia tvojho spasenia.

3. Ešte dnes začnem, nie zajtra. Nie odkladať so dňa na deň.

4. Napravím škodu hriechami zavinenú. Teda: a) do posledného haliera nahradím nespravodlivo nadobudnutý majetok. — b) Keď som ublížil niekomu na c t i, odvolám to. — c) Zlým príkladom zavinené pohoršenie vzorným kresťanským životom napravím. — d) Odprosím toho, komu som ublížil a smierim sa s ním.

5. Chrániť sa budem *blízkej príležitosti* k hriechu ako hada. Teda zlých kamarátov, nedovolenej známosti, krčmy, zlého kina a divadla, zlých kníh a spisov.

6. Upotrebovať budem *prostriedky* na polepšenie života: modlitbu, úctu prebl. Panny Márie, ale nadovšetko častú svätú spoveď a časté sväté prijímanie.

Keď takto pripravený budeš chodiť na sv. spoveď, vtedy sám na sebe skúsiš, že je nám ona najväčší dar Božieho milosrdenstva a nekonečnej lásky Božej k úbohému hriešnikovi.

Obsah:

Svätú spoveď možno porovnať s poistným ventilom na parnom stroji	3
Ústanovenie Sviatosti pokánia	5
Odpoveď na námietku, že spoveď vymysleli kňazi	8
Komu sa spovedá pápež	9
Nariadenie pápeža Innocenta III. z roku 1215	10
Odpoveď na námietku: Ja sa vyspovedám samému Bohu a preto kňazov nepotrebujem	11
Rozdiel medzi katolíckou a inou spoveďou	14
Spoveď nie je uponížujúca pre mužských .	16
Nemôžem sa spovedať, lebo vôbec nič neverím	17
Mám sa spovedať kňazovi, človekovi ako som ja?	18
Čo sa pôjdem spovedať? Nemám hriechov!	20
Vyspovedám sa, keď budem starší .	21
Spovedné tajomstvo	23
Niekoľko dobrých rád, aby sme si vykonali dobrú spoveď	26
Čo je najhlavnejšie pri spovedi	35
Ako si môžeš vzbudiť dokonalú ľútosť .	35
Silné predsavzatie	36

SOZNAM KATOLICKYCH SPISOV:

- č. 1. Riadenie božie.
- č. 2. Zlatý kľúč do neba.
- č. 3. Večné pravdy.
- č. 4. Opatera božia a modlitba.
- č. 5. Štvrté prikázanie.
- č. 6. Prevrátený svet.
- č. 7. Odhodená perla.
- č. 8. Pobožnosť k B. Srdcu Ježišovmu.
- č. 9. Ako sa krešú svätí.
- č. 10. Opravdivý ctiteľ P. Márie nezahynie.
- č. 11. Cesta do neba.
- č. 12. Margitka apoštolka.
- č. 13. Krásna doba mladej lásky.
- č. 14. Nebeská rosička.
- č. 15. Voda sv. Ignáca.
- č. 16. Pravá cesta k blaženému manželstvu.
- č. 17. Svätý Judáš Tadeáš.
- č. 18. V ďalekom svete.
- č. 19. Príručka pravej pobožnosti k P. Márii.
- č. 20. Malé tajomstvo.
- č. 21. Cena posväcujúcej milosti.
- č. 22. Svätá hodina na česť smrteľného zápasu Krista Pána.
- č. 23. Poist' si večné spasenie.
- č. 24. Dajme Boha deťom.
- č. 25. Nerob to!
- č. 26. Poistný ventil.